

Előfizetési ár:

(Postán küldve)

Egész évre 32[—]Fél évre 16[—]Negyed évre 8[—]Egy héra 3[—]

□

ELLENZÉK

Előfizetési ár:

(Házhoz hozva)

Egész évre 32[—]Fél évre 16[—]Negyed évre 8[—]Egy héra 3[—]

□

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. sz. emelet

Alapította: BARTHA MIKLÓS

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. Telefon 9.

A háboru és béke

cimmel Andrássy Gyula gróf a Magyar Hírlap tegnapi számában cikkének bevezető részében ezt írja:

A területváltozás vagy hódítás nélküli béke egyik lehetősége a meg egyezésnek, de csak egyik lehetősége. Súlyos hiba volna a többi kizárásával magunkat a lehetőségek egyikéhez kötnünk és pedig azon egyikéhez, melynek megvalósítása sem a legelőnyösebb, sem a legkönnyebb. Az entente szocialistái mind elfogadták a hódítás és kártalanítás nélküli béke elvét, de azért oly eltérő álláspontokon vannak, hogy épp ezen eltérés miatt voltak kénytelenek a stockholmi békekongresszust elnapolni, úgy hogy gyakorlati értéke ennek az elvi álláspontnak sok nincs.

S nem látok a hódítás és kártalanítás nélküli békében oly igazságot, oly helyes erkölcsi alapot, mely tekintet nélkül a célszerűségi kérdésre a feltétlen meghajlást követelheti tőlünk. Ez az elv helyes volna a nemzetközi jog reformálása után, ha az államok érdekösszeütközéseiket ezentul nem fegyveres erő által intéznék el, hanem bírói uton és a háboru legfeljebb csak végrehajtás lenne a nemzetközi areopag által kimondott ítéletnek, ámbár még a nemzetközileg kimondott ítélet is szólhatna területveszteségről és kártérítés kötelességéről. Sőt a bírói ítélettel szemben való makacs ellenállás okozta háboru költségeit elvből a bűnös és elmarasztalt félre kellene hárítani, mert a bűnhődés elmaradása csak biztatná az ellenállásra és engedetlenségre.

Mig azonban fennáll a nemzetközi jog azon felfogása, hogy minden államnak jogában áll igényeit erővel kielégíteni, mig tehát ezen joggal kapcsolatosan fennáll a jogtalan agresszív támadás lehetősége és formai jogosultsága, addig igazságtalan és célszerűtlen lenne attól a féltől, akit megtámadtak, akit agresszív politikával a háboruba kényszerítettek, azt követelni, hogy a kínos szen-

vedések árán szerzett győzelem után se szerezhesse meg azokat a területeket, melyeknek birtoka esetleg hasonló támadás ellen a jövőben megvédelmezhető és hogy ne legyen joga kártérítést követelni azokért az áldozatokért, melyeket mások büne

rakényszerített, vagy azokért a károkkért, melyeket neki mások okoztak. Ez a korlátozás annyira ellentétben van a háboru ma létező jogának logikájával, hogy rendesen papíron maradna és csak arra volna alkalmas, hogy kijátszák.

A háboru hírei.

Az orosz és oláh fronton nem volt nagyobb harci esemény. — A francia hadszíntéren az angolok és franciák újra támadtak. — Olasz veszteség.

Mint Ludendorff jelenti, a flandriai területen a Houthouster-i erdő és Zandvoorde között a tüzérségi harc a zivataros időjárás dacára erős volt. Este az ellenség egyes szakaszok ellen heves tüztámadásokra összpontosította tüzelését. A nyugtalanul eltelt éjszaka után a tüzérségi tevékenység az egész arcvonalon megújult. A Staden és Bosinghe vasut két oldalán és a ménin-

yperni uttól északra az angol gyalogság tört előre. A harc folyamatban van.

Arz jelentése szerint a bainsizza—heiligengeisti fensíkon, Kalnál, tegnap reggel az ellenség nagy veszteségei közt visszavertünk egy olasz támadást. 120 fogoly és 7 géppuska maradt kezünkön. Kostanjevicánál a francia vállalkozással 180 foglyot szállítottunk be.

Oroszország és a béke.

Berlinből jelentik: A pétervári demokrata konferencia véget ért és pedig szenzációs eseménnyel: a konferencia kiáltványt intéz a világ demokráciájához az annexió és kárpótlás nélkül való béke érdekében, egyzersmind üdvözli a nemzetközi szocialista konferencia gondolatát és fölhív mindenkit, hogy segítsék az orosz forradalom békés tö-

rekvéseit. A kiáltvány elmondja, hogy Oroszország külső és belső ellenségek ellen küzd egyaránt. A központi hatalmak tisztességes békét akartak kötni Oroszországgal, amely azonban az általános és demokratikus béke érdekében visszautasította a különbéke gondolatát. Éppen ezért Oroszország ügye az egész világ demokráciájáé.

Semleges vélemény a flandriai csatáról.

A Zürichben megjelenő Tagesanzeiger a flandriai csata jelentőségéről a következő figyelemreméltó fejtegetéseket közli: Kilenc borzasztó hevességű csatanap után és a leghallatlanabb löszerpazarlás után, amely minden emberi képzeletet felülmul, az angol hadsereg Ypern körül most érte el körülbelül azt a vonalat, amelyet a németek 1915. április 20. és 25. között öt napos csatában ragadtak el tőle. Ezt a megállapi-

tást előre kell bocsátani, hogy kellő értékére redukáljuk az angoloknak azokat a híreszteléseit, amelyek óriási győzelemről szólnak. A Reuter-ügynökség azt írja, hogy ez volt az entente legnagyobb győzelme a marnei csata óta. Ez a nagyhangú kijelentés nem egyéb hengegésnél, mely csak arra alkalmas, hogy az angol csapatoknak magában véve elismerésre méltó teljesítményét értéke alá szállítsa.

Újabb hajóelsüllyesztések.

Berlinből jelentik: Buvárhajóink újabban 19.500 bruttotartalmat sülyesztettek el Anglia körül.

Kühlmann államtitkár Bécsben.

Bécsből jelentik: Kühlmann német államtitkár holnap ideérkezik.

Érdekes nyilatkozatok a birodalmi gyűlésen.

Berlinből jelentik: A független szocialisták ismét nagy felháborodást idéztek fel a birodalmi gyűlésen. Szónokuk, Rittmann olyan vádakkal állott elő, amelyekről rögtön kistűtötték, hogy azok nem igazok.

Különösen a német flottát támadta.

Michaels kancellár rögtön válaszolt rá és kijelentette, hogy csak olyan pártokkal áll szemben objektíve, akik a német birodalom és a porosz állam fennállását nem veszélyeztetik. A független szocialisták azonban túl vannak ezen a vonalon. A tisztviselők szabadon vallhatják politikai nézetüket. A feljebbvalók nem kötelezhetik alattvalóikat arra, hogy valamelyes pártba lépjenek. Nekik a július 19-iki nyilatkozatban foglalt célokat valóban meg kell értenünk és ki kell vonnunk mindazt belőle, amit tartalmaz. Gondoskodnunk kell arról, hogy ellenségeink a háború után ne köthessenek ellenünk gazdasági dicszövetséget. Nem valósíthatunk meg olyan békét, ami parasztjainkat megfosztja a honi rőtől és a munkásokat megfosztja gazdasági föllendülések alapjától. Gazdasági és kulturális fejlődéssel kapcsolatos béke kell nekünk. Mindaddig, míg ellenségeink olyan követelésekkel tépnek fel, amelyek számunkra elfogadhatatlanok, nevezetesen területengedést követelnek, mi békére kész kezünket karbatéve várunk. Mi várunk, mi várhatunk, addig hadd dolgozzanak ágyuink, hadd dolgozzanak tengeraltjtáróink, a mi békénk egyszer mégis reánk virrad.

Meghalt Justh Gyula.

Ujra egy erős, hajthatatlan törzse dönt ki az országnak. Meghalt Justh Gyula, a függetlenségi eszmék egyik vezérharcosa, aki egész életén át az ország önállóságáért, naggyá tételéért munkált, harcolt. Mindig ott volt a legelső között, kik alkuvást, paktumot nem ismerve, követelték, hogy az ország szabad és független legyen. Legmagasabb állásában is sohasem tekintett föl-felé, hanem csak mindig nemzetére, amelyért életének minden törekvését, küzdelmét áldozta. Az általános választói jog iránti kíváncságnak, hogy ennyire átment a nemzet véérébe, az nem a szocialisták, radikalisták, demokraták érdeme, hanem kizárólag Justh Gyulának köszönhető, aki életének utolsó éveit egészen ennek a kivására szentelte. Ő kezdte ezt nemcsak kiint az országban, hanem a parlamentben is hirdetni és az ő folytonos propagandái érlelték meg ezt a kérdést annyira, hogy ma már a legelső és legsürgősebb feladatok közé tartozik. Szomorú szívvel álljuk körül Justh Gyula koporsóját, mert vele a függetlenségi eszméknek legtántoríthatatlanabb harcosa távozik örökre közülünk. De aki oly hü, oly lelkes fia volt e hazának, az ránk nézve sohasem fog meghalni, mert fényes szelleme itt marad közöttünk, hogy tanítson, hogy buzdítson, hogy vezessen, hogy példáját kövessük.

Nem igaz. A munkapárti lapok álhatatosan mindennap egy-egy újabb kacsával állanak elő. Különösen szeretnek azzal maszlagolni, hogy a kormánynak ez vagy az a tagja megvalik állásától. Legújában ismét több minisztert menesztenek. Erre az alaptalan hírlelésre beavatott helyről a következőket jelentik:

— A kormány tagjai szolidaritást vállaltak egymással s így természetes, hogy részleges kabinétváltásról szó sem lehet. A kormány tagjai egymás közt megbeszélték az ügyet, amellyel kapcsolatban a válságról beszélnek s arra a meggyőződésre jutottak, hogy még csak annak komoly tárgyalására

sincs ok. A kabinet egészében megmarad s együtt áll, vagy bukik. Természetesen arról, hogy a választójogi reform keresztülvitele után milyen változások lesznek a kabinetben, ma még korai volna beszélni. Mindenesetre lesznek változások, hisz már maga az a tény, hogy Vázsonyi ismét átveszi az igazságügyi tárcát, részleges változást jelent.

Önálló bank és vámterület.

Erdély védelmé. — A magyar nyelv a hadseregben.

Kolozsvár, okt. 9.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as pártkörben tegnap értekezlet volt a tagok nagy érdeklődése mellett. Az értekezletet dr. Apáthy István vezette.

Három dolgot kell — ugymond — megtanácskozni. Mindegyik igen fontos és a nemzetre nézve nagy horderejű. Első a bankszabadság és a közös vámterület meghosszabbításának a kérdése. Ezek ma-holnap napirendre kerülnek s az országnak okvetlen állást kell foglalnia e kérdésben annyival is inkább, mert odaát Ausztriában már is erős mozgalom indult meg azok meghosszabbítása érdekében. Habár, mint ismeretes, a kormány mindkettőt provizorikusan kívánja megoldani és ez idők szerint hosszabb időre való meghosszabbításba nem akar belemenni, de tekintettel arra, hogy Ausztriában az érdekeik, a bankrésztvényesek, mindenáron már most szeretnék újabb tíz vagy talán még több időre a közös bank és vámterületet kicsikarni, a nemzetnek segítségére kell sietni a kormánynak és az egész ország közvéleményének tiltakoznia kell osztrák szomszédunk ez akciója ellen.

Ezt pedig elsősorban úgy érhetjük el, ha a törvényhatóságok állást foglalnak e kérdésben és tiltakozásukat a kormány és országgyűlés tudomására hozzák. Indítványozza azért, hogy a városi törvényhatóság függetlenségi bizottsági tagjai kéressenek fel, hogy a városi közgyűlésen legyenek indítványt a bankszabadság és a közös vámterület hosszabb időre való meghosszabbítása ellen.

Az értekezlet nagy helyesléssel fogadta az indítványt.

A másik dolog, amelyre az értekezlet figyelmét fölhevni akarja, gróf Bethlen Istvánnak az Erdélyi Szövetség nagygyűlésén tett határozati javaslatának az a része, amely így hangzik:

A magyar nemzet liberális és lovagias magatartása nem terjedhet odáig, hogy saját életbevágó érdekeit teljesen figyelmen kívül hagyva, ne gondoskodjék a békekötés rendjén olyan garanciákról, amelyet valamely későbbi időben hasonló módon való galád megtámadtatását délkeleti szomszédai részéről lehetetlenné, vagy legalább is sokkal kártástalannabbá tennék. Ezen cél biztosítására a magyar-román határ javunkra való kiigazítását feltétlenül szükségesnek tartja, azon szempont érvényesítésével, hogy katonai védelmi műveinknek a határgerinceken való felállíthatása végett, a hegygerinc tulsó oldalán oly védelmi zóna jusson birtokunkba, amely ennek a célnak elérését katonailag feltétlenül lehetővé teszi. Ugyanezen célból továbbá a békeegyezségbe oly kikötések vendők fel, amelyek a keleti határőrséget képező székelységgel összefüggésben, az erdélyi déli vármegyékben és az állami megbízhatóság szempontjából kifogástalan lakosság által lakott magyar határörvidék létesítését lehetővé teszik.

Ebben a kérdésben Apáthy szerint szintén állást kell foglalnunk, mert több lap azt olvasta ki Bethlen gróf indítványából, hogy mi annektálni akarunk. Hát ez erősen téves felfogás, mert távol áll tőlünk minden annexió gondolat. Nem vágyunk mi Oláhország földjére, csak biztosítani akarjuk magunkat egy újabb betörés ellen. Igen helyesen mondotta Apáthy, hogy azért,

amiért lakatot akarunk tenni ajtóinkra, azzal csak védekezni akarunk és ehhez a jussot drága áron fizettük meg. Hát hiába omlott volna annyi magyar vér, hogy még védelmük se gondoskodhassunk? Bethlen és vele együtt az Erdélyi Szövetség csak annyit akar, hogy majd a békekötés rendjén nemzetközi megállapodások biztosítsanak részünkre Romániával szemben egy oly védelmi katonai határvonalat, amely megvédje a székelységet egy újabb betöréstől és lakóhelyének elhagyásától.

Az értekezlet általános helyesléssel kísérte Apáthy nagyérdelű fejtegetéseit és egyhangulag hozzájárult ahhoz, hogy a városi törvényhatóság legközelebbi közgyűlésén helyeslő indítvány tétessék gróf Bethlen ez irányban tett határozati javaslata mellett.

A harmadik dolog, amit szintén dr. Apáthy vett fel, báró Kemény Árpádnak indítványa, amely ugyancsak az Erdélyi Szövetség nagygyűlésén hangzott el. Ez indítványt — ugymond — a lapok agyonhallgatták, pedig himnuszokat kellett volna zengeni róla. Kemény báró ugyanis azt indítványozta, hogy hadkiegészítő kerületeinknek mai territóriálisajajessék el s jövőre a Magyar birodalomban az ezredek többsége mindenütt magyar legyen. Egy-egy nemzetiségből egyetlen ezredben se legyen 25 százaléknál nagyobb kontingens. Ez ropant fontos lenne nemcsak harcra való készségük, de nemzetiségi szempontból is, mert így alkalom adatnék, hogy a nemzetiségek a magyar nyelvet elsajátíthassák s kezdetét venné az az egybeforradási processzus, amely egységessé, hatalmassá tehetné az országot a nemzetiségek sérelme nélkül. Indítványozza azért, hogy báró Kemény Árpád indítványa a városi közgyűlésen megismételtessék és ha ahhoz a közgyűlés hozzájárul, amihez kétség nem férhet, a közgyűlés határozata a többi városi törvényhatóságokkal pártolás végett közöltessék.

Nagy lelkesedéssel tette magáévá ezt is az értekezlet, amely után az véget is ért.

Felhívás előfizetésre!

Az év utolsó negyedére kérjük az előfizetési díjak megküldését. Árunk maradnak a régiek:

Negyedévre . . . 8 K

Egy hóra . . . 3 K

Kérjük az előfizetési díjakat mielőbb megküldeni a kiadóhivatalnak. Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

Oroszországot nem lehet megmenteni.

Kornilov nyilatkozata.

Budapest, okt. 10.

Stockholmból jelentik: Egy francia hírlapíró meglátogatta Kornilovot a fogságban, aki a következőket mondotta:

A forradalmi törvényszék nem ítélhet el engem. Ellenségeim tudják, hogy a törvényszék előtt le fogom leplezni botrányos üzemelket. Oroszországot még az általam ajánlott eszközökkel sem lehet már megmenteni.

HIREK

— **Meddig szabad még kukoricát vásárolni.** A földművelésügyi miniszter értesítette a városi hatóságokat, hogy a kukorica-rekvirálást fölfüggesztette és majd csak a gabonarekvirálással együtt kell azt fogantatósítani. Minthogy az eredeti rendelkezés úgy szól, hogy a rekvirálás megkezdése után már nem szabad tengerit vásárolni, a rekvirálás elhalasztásával október 30-ig ismét szabad lett a vásárlás, természetesen csak vásárlási igazolványai.

— **A hus és zsirszükséglet** megoldása tárgyában ma újra tanácskozás lesz azokkal a mézárasmesterekkel, akikkel a közéleti tanács kiküldöttei már eddig is folytattak tanácskozásokat. Mint halljuk, a mai értekezleten a mézárosok részéről az az ajánlat fog létezni, hogy a város a mézárosok bevásárlásához adjon mindig egy tisztviselőt, hogy maximális áron tudjanak vásárolni és akkor ők is kötelezik magukat maximális áron árusítani.

— **Veszik a bankok a földet.** A budapesti Magyar Általános Takarékpénztár már eddig is két nagyobb birtokot vásárolt, az egyiket Torontál megyében, a másikat Pusztafő és Szolnok között. Az utóbbi 2000 holdas. Az intézet a birtokokon a belterjes gazdálkodást akarja meghonosítani, s a mezőgazdasági iparok kultiválását tervezi.

— **A lisztadagokat nem emelik fel.** A lisztadagok felemelése iránt a Közéleti Hivatalhoz most is egymásután érkeznek a megkeresések. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és számos vidéki gazdasági egyesület intézett fölterjesztést főként a gazdasági cselédek és munkások fejadagának felemeléséért. A Közéleti Hivatal most értesítette a törvényhatóságokat és az OMGE-t is, hogy a lisztadagok felemelésére vonatkozó kérelmeket semmi körülmények között sem teljesítheti, miért is ilyen irányú mozgalmak megindítása teljesen céltalan.

— **Mesedélután.** A pártfogó egyesület által létesítendő hadi árva leány „Zita-otthon” és a „Stefánia-szövetség” javára 1917. október hó 18-án, csütörtökön délután a Nemzeti színházban mesedélutánt rendezünk. A műsori mesék, táncok és előképekből állítottuk össze, végül pedig a gyermekek részére emléktárgyak lesznek kiosztva. Helyárak: Páholy 20 korona, páhoiyülés 4 korona, zsöllye 4 korona, támlásszék 3 és 2 korona, földszinti állóhely 1 korona, alsó erkély 2—1 korona, felső 1 korona, karzati álló 60 fillér. Jegyek már válthatók Katz és Mendel főtéri üzletében. Felülfizetéseket e nemes célra a legnagyobb köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzuk. A rendező bizottság nevében: Papp Józsefné, Haller Gusztávné.

— **Országos Népruházati Bizottság.** Serényi Béla kereskedelemügyi miniszter a ruha- és cipőárak rendkívüli emelkedésének megállítására Országos Népruházati Bizottság elnevezés alatt olyan szervezetet akar létesíteni, amely a ruha- és cipőszükségletek kielégítését lesz hivatva biztosítani. Feladata lesz a meglévő készletek elosztása s gondoskodni fog arról, hogy a ruha és cipő drágítása megszűnjék és a közönség ne legyen kizsákmányolva a szabók és cipészek kényekedvének.

— **Havazás.** Selmebányáról jelentik, hogy ott és a környéken reggel óta havazik. A hegyeket már magas hóréteg borítja.

— **Adományok.** A harctérről sebesülten vagy betegen visszaérkező harcosaink ápolására fordítandó költségekre folytatólag dr. Czikmántori Ottó kezéhez begyűlt adományok 1917. június 16 átol szeptember hó 21-éig: Kir. ítélőtábla és kir. főügyészség tagjainak újabb adománya 72.24 K, az Erd. Magyar Jelzáloghitelbank hivatalnokai július

hóra 26.60 K, a kir. ügyészség tagjainak újabb adománya 15 K, özv. báró Wesselényi Miklósné júliusra adományoz 100 K, Adorján János július hóra 20 K, Adorján Jánosné 10 K, a központi iroda küld gyűjtőív mellett adományként 543.75 K, az Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank hivatalnokai augusztus hóra 26.60 K, Szabó Eszter küldi az özv. báró Wesselényi Miklósné augusztusi adományát 100 K, a Zenetársaság koncertjének jövedelméből 500 K, központi iroda küld a 270—1917. sz. gyűjtőív mellett mint adományt 344.43 K, a kir. ügyészség tagjainak újabb adománya 12.50, Adorján János augusztusra 20 K, Adorján Jánosné augusztusra 10 K, az Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank hivatalnokai szeptember havi adománya 15.50 K, özv. báró Wesselényi Miklósné szeptemberi adománya 100 K, központi iroda a 271—1917. számú gyűjtőívvel beküld 564.36 K. Tehát az adományok végösszege június 16-ától szeptember 21-éig 2307.58 K.

LEGUJABB

Az „Ellenzék” távirat-telefon- és expressz-tudósításai.

Kritikus a helyzet Turinban.

Budapest, okt. 10.

Luganoból jelentik: Turinban a hangulat annyira elmérgesedett, hogy a helyzet nagyon kritikus. Az élelmi-szerhiány folyton növekedik. A szocialista városatyák követelik a községtanács összehívását.

Angol gyűlölet a németek ellen.

Budapest, okt. 10.

Rotterdamból írják: Az angol lapok írják, hogy a London elleni repülőtámadások teljesen elnyomták az angol békemozgalmat. A németek békeoffenzívája már a múlté. Az angolok inkább türik, hogy Londont a repülőtámadások nyomán tűz pusztítsa, semhogy lássák, hogy Belgium németek kezében maradjon.

Ujra szabad a politizálás a hadseregben.

Budapest, okt. 10.

Szentpétervárról jelentik: A munkások és katonák tanácsa határozatot fogadott el tegnap, amely követeli, hogy a hadügyminiszter vezesse be ismét a hadseregbe a politikai propagandát és biztosítsa a fronton valamennyi párt híveinek sértetlenségét.

Károlyi mégis elmegy a berni konferenciára

Budapest, okt. 10.

A berni békekonferenciát nov. 12-ikére halasztották el. Károlyi Mihály gróf táviratban jelentette be, hogy elmegy a konferenciára.

Oroszország helyzete tragikus.

Alexejev volt vezérkari főnök nyilatkozata.

Budapest, okt. 10.

A Ruszkoje Slovo közreadja Alexejev volt orosz vezérkari főnök nyilatkozatát, amely így hangzik: Az északi hadszíntéren a németek újabb, az eddiginél borzasztóbb csapást készülnék ránk mérni. Az orosz kormány mit sem tesz, hogy ezt kivédje. Kornilov jó hazafi volt. En kénytelen voltam lemondani, amikor láttam, hogy a mostani orosz hadsereggel mit sem lehet csinálni. A helyzet megrázóan tragikus, annyira, hogy minden orosz tábornok kell, hogy a példámat kövesse.

Tábornokok lemondása.

Az orosz hadsereg züllése.

Budapest, okt. 10.

Virubow tábornok, orosz vezérkari főnök kijelentette, hogy a mostani züllött viszonyok között az orosz hadvezetőségnek és minden hadseregparancsnoknak nincs más választása, mint lemondani, mert napnál világosabb, hogy lehetetlen újjászervezni hadseregünket. Legjobb megoldás volna, ha most a fegyverben álló hadsereg egész legénységét fokozatosan szabadságnak és a tél folyamán új hadsereget állítanának fel.

Az orosz külügyminiszter Párisba utazik.

Budapest, okt. 10.

Stockholmból jelentik, hogy Terescsenkó, az ujonnan alakult orosz kormány külügyminisztere legközelebb orosz misszióval Párisba utazik, az ottani antant-konferenciára.

A maximalisták határozati javaslata.

Budapest, okt. 10.

Pétervárról jelentik: A munkás és katonatanács elfogadta a maximalisták határozati javaslatát, amely tiltakozik a polgári elemekkel való koalíció ellen. Kifejezik bizalmukat az iránt, hogy a munkástanácsok általános kongresszusa Igazi forradalmi hatalmat fog teremteni.

Justh Gyula halála.

Budapest, okt. 10.

Justh Gyula halála politikai körökben nagy zűzvetet keltett. A kormány a Nemzeti Múzeumban ravataloztatja fel. Temetése pénteken délután lesz. A kerepesi temetőben temetik el a város által adott díszsírba.

Színház.

Téli Színház.

- Szerdán: Féltékenység (2-odszor. Bérlet 26 sz. B.)
- Csütörtökön: D. u.: Vészi Margit felolvasása és Kerékjártó Nuci hangversenye Dienzl Oszkár zongorakísérete mellett. Részben és mérsékelttel emelt helyárakkal. Kezdeté 5 órakor.
- Csütörtökön: Este: Féltékenység. (3-szor. Bérlet 27 sz. C.)
- Pénteken: Csárdáskirályné. (Kezdeté 7 ó. Bérletszünet XI. sz. C. A bérlet páholyokat hétfő d. e. 11 óráig tartja fenn a pénztár.)
- Szombaton: D. u.: Lyon Lea. (Mérsékelt helyárakkal.)
- Szombaton: Este: Álarcos bál. (Uj betanulással és új szereposztással. Bérletszünet XII. sz. D.)
- Vasárnap: D. u.: Három a kis lány. (Mérsékelt helyárakkal.)
- Vasárnap: Este: Féltékenység. 3-adszor. Bérlet 28 sz. D.)
- Hétfő: Álarcos bál. (2-odszor. Bérlet 29 sz. A.)

Féltékenység.

(Színházi bemutató.)

Arcibasev, akinek a „Szanin“ című regényét a kamasz fiuktól a legényemberig és a temperamentumos bakfistól az asszonyi kor végső határáig siettek annak idején megismerni és miatta izgulni — most a „Féltékenység“ című drámájával szaporítja az erotikus irodalmat. A naturalis muszka író itt is a nemi élet nyers anyagát veszi témául és a női testhez simuló ruhán, a meztelen vállakon, melleken, az áttört harsnyákon keresztül analizálja a szerelmet, melynek poétikus miszteriumát szétöri és a him meg a nőstény ösztönszerű vágyódásának hirdeti. Azt a bizonyos platói szerelmet a sihederre bizza, de az érettebb kor szerelme érzéki vágygyal van tele és hőse az asszony. Az asszony, amely akkor is érzéki vágyakat keltve kacérkodik, flörtöl — ha különben megőrzi hűségét és ismét csak az asszony, aki bujakodva dobja magát minden férfi karjaiba. Ezt a két asszonyt egymás mellé állítja Arcibasev, mintha azt akarná bizonyítani, hogy az asszonyi kacérság, flörtölés és hűségéből való hódítani vágyás ép úgy öri össze a tisztességesen szerető férfi szívet, mint a nymphomaniás, bujálkodó rima.

A „Féltékenység“ kétségkívül leköti érdeklődésünket, mert a nézőt gyorsan abba a kíváncsiságba sodorja a darab menete: hova vezet ez a két asszonytípus? A romláshoz, a tragikus összeomláshoz. Az ut hosszú és bőbeszédű, de a dialogus artistikus és mindig jellemző. A szerző meg akar győzni a maga hirdett igazságáról: A flört, a kacérkodás oly kevésbé erkölcsös, mint a hűtlenség. E tétel közé szövi a szerző a mesét erős színekkel és olykor frivol helyzettel. Blonda, aki mindig bukik — és csak úgy kapja ki szeretőit a társaságból, mint a kabátot a ruhatárból — lelkiileg és testileg összetöri a férjét. Jolena pedig annyi érzékiséggel és olyan szenvedéllyel flörtöl, ami férjében a hűtlenség gyanuját kelti, amiért ingerültségében megfojtja. Ime az asszonyi gyarlóság tragikumuma.

A darabot a közönség jól fogadta és szívesen tapsolt, ahol az asszonyi gyarlóság

elmarasztalását hangoztatták. Erkölcsi érzékünk ennélfogva elég erősnek bizonyult.

Az előadás pedig igen jó volt. Fekete Mihály művészi ereje excellált. Hallgatott vagy beszélt, eselekedett vagy állt, de egyaránt hiven tükrözte azt a férjet, akinek lelkét a féltékenység kinja szagatja. Igen jó volt Nagy Adorján, aki pompás, szatirikus éllel játsza szerepét. Poór Lili a kacér szépség művészi, míg Szabados Piroska az érzéki szerelem diszkrétül tompított színeivel rajzolták meg hűséges képét szerepeiknek. Izsáki Margit kis szerepében is felülnést tudott kelteni. Sok dicsérettel szólhatunk Harsányi, Várkonyi, Lengyel és Szakács Andor gondos és sok tetszésben részvélő játékaikról. (8.)

Vészi Margit szabad előadása és Kerékjártó Duci hangversenye. Páratlanul nagy és meleg érdeklődés előzi meg a színház csütörtök délután 5 órakor kezdődő hangversenyt, melyen Vészi Margit, az összes harctereket bejárt illusztris írónőnk fog „Meg nem irt cikkek a háborúból“ címen szabad előadást tartani s Kerékjártó Duci hegedűművész, zenei világunk egyik kiemelkedő büszkesége, kit a külföld minden egyes hangversenyén tüntető lelkesedéssej szokott ünnepelni s a világsajtó legelőkelőbb organumai a szuperlatívuszoktól áradozó dicsérő kritikákkal halmoz el. Corelli, Schubert, Mozart, Chopin és Sarasate műveivel fogja a színház nézőterét zsufozásig megtöltő közönséget gyönyörködtetni. Műsorán szerepel még a „Gyermekálmom“ című saját szerzeménye is, melyet a kicsi trónörökösnek dedikált. A zongorakíséretet Dienzl Oszkár zongoraművész, a legkiválóbb kísérő látja el. Bevezetéstül Nagy Adorján elő fogja adni Babits Mihálynak Kerékjártó Ducihoz írt prólóguját. A hangverseny pont 5 órakor kezdődik s a nézőteré vezető ajtókat a hangverseny megkezdésekor bezárják.

Féltékenység. Holnap, csütörtökön este 8 órakor és vasárnap este 7 órakor Arcibasev óriási sikert aratott drámája, a „Féltékenység“ fog színrekerülni.

Álarcos bál. Teljes apparátussal készül opera együttese Verdi „Álarcos bál“-jának szombat esti reprizére, mely iránt rendkívül nagy a közönség érdeklődése úgy, hogy páholy még a hétfő esti második előadásra sem kapható már.

Lyon Lea. — Három a kis lány. Szombaton délután a „Lyon Lea“ s vasárnap délután a „Három a kis lány“ fog mérsékelt helyárakkal színrekerülni.

Erna Morena — Ikernővérek. Holnap, csütörtökön fogja a Szinkör-mozgó Erna Morena csodás kettős alakítását az „Ikernővérek“ című filmujdonságban bemutatni. Pénteken az Urániában lesz Erna Morena alakítása látható.

Johore szultánja — utoljára. Még csak egy napig, csütörtökön marad műsoron az Egyetem-mozgó e heti szenzációja, a „Johore szultánja.“

Két sláger — az Urániában. Holnap, csütörtökön két sláger fog egy műsor keretében az Urániában színrekerülni. Az egyik a „Dobon szerzett völegény“ című vígjáték, a másik a „Kis detektív“ című dráma.

Hirdetmény.

A Renner Testvérek és Társai Bőrgyár Részvénytársaság 1917. évi október hó 7-én megtartott rendkívüli közgyűlésen elhatározta, hogy a részvénytársaság alaptőkéje 3600 darab új részvény kibocsátása által 1,800.000 koronával 2,800.000 koronára felemeltessék és hogy az új részvényekből, melyek 1917. év üzleti eredményében is részesednek, 400

darab a régi részvények tulajdonosainak átvételre felajánlássék.

Az elővételi jog a következő felvételek mellett gyakorolható:

1. Minden darab régi részvény után egy új részvény vehető át.

2. Az átvételi árfolyam 600 korona.

3. Az elővételi jog — elvesztésének terhe alatt — 1917. évi október hó 20-ig bezárólag hétköznapokon a rendes hivatalos órák alatt a részvénytársaság irodájában (Kolozsvár, postaberek) gyakorolható. E határidő elteltével az elővételi jog megszűnik.

4. Aki elővételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket folyó szelvényekkel lebélyegzés végett a társaság irodájában benyújtani és egyidejűleg az új részvényekért darabonként 600 koronát készpénzben lefizetni.

5. A részvényes által bemutatott részvényeket a társaság lebélyegzi és azokat a betelentett elővételi jogra eső részvényekről szóló ideiglenes részvény-elismervényekkel (Scrips-sok) együtt a részvényesnek visszaadja.

6. A végleges új részvények azok elkészülte után később hirdetményileg közzéteendő időponttól kezdődőleg fognak az ideiglenes elismervények visszaszolgáltatása ellenében kiadatni.

Kolozsvárt, 1917. évi október 7-én.

Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Magyary Mihály

Szerkesztő: **Dr. Polcz Radó ügyvéd**

Szinkör-mozgó.

Előadások hétköznapokon:	Előadások ünnep- és vasárnap	
Első előadás 6 órakor	Első előadás	2 6
Második „ 7 $\frac{1}{4}$ „	Második „	4 fél
Harmadik „ 8 $\frac{1}{2}$ „	Harmadik „	5 „
Negyedik „ 9 $\frac{1}{4}$ „	Negyedik „	7 fél
	Ötödik „	8 „
	Hatodik „	10 fél

Műsor:

Szerdán

Fekete
gyémántok.

Helyárak:

Páholyülés	1.50 [kor.
Földszinti ülés	1 kor.
Alsó erkély	70 fillér.
Felső erkély	50 fillér.